

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

ЗАТВЕРЖЕНО

Вченою радою НДІПП

Протокол № 2 від «28» лютого 2017 р.

Голова Вченої ради

д.ю.н., проф. Галунько В.В.

ПРОГРАМА

вступного іспиту до аспірантури

Освітній ступінь: доктор філософії

Галузь знань: 08 – Право

Спеціальність: 081 – Право

Київ - 2017

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

1. Предмет та метод адміністративного права. Предмет адміністративного права. Метод правового регулювання. Адміністративне право як галузь, наука та навчальна дисципліна. Наука адміністративного права. Історія розвитку адміністративного права. Зв'язок адміністративного права з «Державним управлінням».

2. Історія та концепція розвитку адміністративного права. Періоди розвитку адміністративного права України як галузі загального права. Розвиток адміністративного права у період Київської Русі. Польсько-Литовський період. Період козацтва. Адміністративне право України у складі Російської та Австрійської імперій. Особливості розвитку адміністративного права України у ХХ ст. Сучасне адміністративне право. Концепція розвитку адміністративного права.

3. Система адміністративного права. Система адміністративного права України. Роль адміністративного права в правовій системі України. Зв'язок адміністративного права України з іншими галузями права України. Особлива частина адміністративного права. Загальна частина адміністративного права.

4. Принципи адміністративного права. Загальні та спеціальні принципи адміністративного права. Принцип верховенства права Принцип законності зв'язаності публічної адміністрації законом і підконтрольності їх суду. Принцип гласності Принцип відповідальності Принцип самостійності. Принципи, що притаманні певним сферам суспільних відносин.

5. Адміністративно-правові норми. Адміністративно-правова норма. Класифікація адміністративно-правових норм. Структура адміністративно-правових норм. Гіпотеза. Диспозиція. Санкція.

6. Адміністративно-правові відносини. Адміністративно-правові відносини у широкому розумінні. Дефініції адміністративно-правових відносин. Структура адміністративно-правових відносин. Об'єкти адміністративно-правових відносин. Суб'єкти адміністративно-правових відносин. Зміст адміністративно-правових відносин. Юридичні факти. Дії та події.

7. Поняття та класифікація джерел адміністративного права. Джерело адміністративного права. Нормативно-правовий акт. Конституція України як першоджерело адміністративного права. Основні джерела адміністративного права України. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Кодекс адміністративного судочинства України.

8. Перехідний стан джерел адміністративного права. Джерела адміністративного права: історичний екскурс. Адміністративно-процедурний кодекс України: нагальність та необхідність прийняття. Джерела адміністративного права в Україні та Європейському Союзі.

9. Суб'єкти адміністративного права. Суб'єкти адміністративного права. Адміністративна правоздатність. Адміністративна дієздатність. Адміністративно-правовий статус особи. Потрійний адміністративно-правовий статус фізичної особи в адміністративному праві. Адміністративно-правовий статус приватної фізичної особи та його структура. Права та свободи людини і громадянина в Україні в адміністративному аспекті.

10. Адміністративно-правовий статус органів виконавчої влади. Виконавча влада відповідно до теорії поділу влади. Орган виконавчої влади. Виконавча діяльність. Розпорядча діяльність. Компетенція органу виконавчої влади. Органи виконавчої влади. Адміністративно-правовий статус органів виконавчої влади.

11. Президент України, як суб'єкт адміністративного права. Адміністрація Президента України. Рада національної безпеки і оборони України. Функції Ради національної безпеки і оборони України у галузі адміністративного права України. Діяльність інших допоміжних органів і служб при Президентові України. Подвійний характер адміністративно-правового статусу інституту Президента України.

12. Публічна служба та її адміністративно-правове регулювання. Адміністративно-правовий статус державного службовця. Поняття державної служби. Державний службовець. Принципи державної служби. Класифікація державної служби в Україні. Групи посад державної служби залежно від характеру та обсягу посадових обов'язків. Підгрупи державної служби. Адміністративно-правовий статус державного службовця. Право громадян на державну службу. Конкурс зайняття вакантних посад державної служби. Присяга державного службовця. Обов'язки і права державного службовця. Дисциплінарна відповідальність державних службовців.

13. Форми адміністративного права. Форми діяльності суб'єктів публічної адміністрації. Видання адміністративних актів. Видання підзаконних нормативно-правових актів. Видання індивідуальних адміністративних актів. Укладення адміністративних договорів. Вчинення інших юридично значущих адміністративних дій. Здійснення матеріально-технічних операцій. Дія адміністративно-правових актів у часі, просторі, за колом осіб і вимоги, які пред'являються до них.

14. Методи адміністративного права. Основні методи адміністративного права. Заохочення та його особливості. Переконавання та його визначальні риси. Примус. Адміністративно-запобіжні заходи. Заходи адміністративного припинення. Адміністративні стягнення.

15. Адміністративна відповідальність. Адміністративна відповідальність. Поняття та види адміністративної відповідальності, склад правопорушення. Об'єкт та об'єктивна сторона правопорушення. Суб'єкт і суб'єктивна сторона правопорушення. Поняття, види, принципи та стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.

16. Провадження у справах про адміністративні правопорушення. Стадія порушення адміністративного провадження й адміністративного розслідування. Адміністративно-правовий статус осіб, які беруть участь у

провадженні у справах про адміністративні правопорушення. Розгляд справи про адміністративне правопорушення та винесення за нею постанови. Перегляд справ про адміністративні правопорушення у зв'язку з оскарженням та опротестуванням. Стадія виконання постанови про накладення адміністративного стягнення. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

17. Докази і доказування в процесі здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Поняття доказів в справі про адміністративне правопорушення. Фактичні дані. Доказування. Процес доказування. Ознаки доказування. Речові докази. Документ-джерело.

18. Адміністративно-правове регулювання. Поняття та класифікація елементів адміністративно-правового регулювання. Порівняльна характеристика понять: адміністративно-правова охорона, адміністративно-правове регулювання. Адміністративно-правові режими. Адміністративні процедури. Адміністративні послуги. Ефективність адміністративно-правового регулювання. Особливості адміністративно-правового регулювання в окремих сферах.

19. Адміністративно-правове регулювання в соціально-культурній сфері. Адміністративно-правове регулювання в сфері освіти. Адміністративно-правове регулювання в сфері науки. Адміністративно-правове регулювання в сфері охорони здоров'я. Адміністративно-правове регулювання в сфері культури та мистецтва. Адміністративно-правове регулювання в сфері соціального захисту населення. Адміністративно-правове регулювання в сфері фізичної культури, спорту та туризму.

20. Особливості адміністративно-правового регулювання в окремих галузях господарювання. Роль адміністративно-господарського права в правовій системі України. Система адміністративно-господарського права. Адміністративно-господарські відносини. Принципи адміністративно-правового регулювання сфери господарювання. Адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації у сфері господарювання. Види суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють адміністративно-правове регулювання у сфері господарювання. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері господарювання.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС

1. Поняття і завдання адміністративного процесу (судочинства) в Україні. Правова природа адміністративного судочинства. Законодавство про адміністративне судочинство. Кодекс адміністративного судочинства України як основне процесуально-правове джерело здійснення правосуддя в адміністративних справах. Межі дії адміністративного процесуального закону.

Завдання адміністративного процесу (судочинства). Проблеми встановлення обґрунтованості, доцільності і безсторонності рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень.

Особливості адміністративно-судового захисту прав громадян, порушених актами, прийнятими на основі адміністративного розсуду в процесі реалізації дискреційних повноважень. Відмінність адміністративного судочинства від конституційного, цивільного, господарського та кримінального судочинства.

2. Принципи адміністративного судочинства. Поняття та значення принципів адміністративного судочинства в адміністративному процесі. Характеристика конституційних принципів адміністративного судочинства.

Система принципів адміністративного судочинства (загально-правові і спеціальні принципи). Основні принципи здійснення правосуддя в адміністративних судах: верховенство права, законність, рівність усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом, змагальність, диспозитивність та офіційне з'ясування всіх обставин у справі, гласність і відкритість адміністративного процесу, забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішень адміністративного суду, обов'язковість судових рішень.

Принципи стадій судового розгляду справи: усність судового розгляду, безпосередність судового розгляду (незмінність суддів), безперервність розгляду.

3. Адміністративна справа як предмет розгляду адміністративних судів. Поняття справи адміністративної юрисдикції (адміністративної справи). Поняття і предмет адміністративного спору. Співвідношення понять “адміністративно-правовий спір” і “публічно-правовий спір”.

Види публічно-правових спорів, підсудних адміністративним судам. Спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень, дій чи бездіяльності. Спори з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби. Спори між суб'єктами владних повноважень з приводу реалізації їхньої компетенції.

Спори щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму. Спори за зверненням владних суб'єктів. Особлива природа і винятковість таких справ.

4. Організація адміністративних судів в Україні. Судовий контроль як атрибут демократичної держави. Роль адміністративних судів у забезпеченні прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин. Історія становлення адміністративних судів в Україні.

Умови і порядок формування адміністративних судів. Межі юрисдикції адміністративних судів в Україні.

Система адміністративних судів в Україні. Місцеві і окружні адміністративні суди. Вищий адміністративний суд України та його статус як найвищої інстанції адміністративних судів. Верховного Суду України у механізмі забезпечення правосуддя в адміністративних справах.

5. Підсудність справ адміністративним судам. Поняття, критерії та види підвідомчості справ адміністративної юрисдикції. Поняття і види підсудності адміністративних справ. Предметна і територіальна підсудність адміністративних справ. Встановлення підсудності справи. Порядок передачі справи до іншого суду.

Інстанційна підсудність адміністративних справ. Категорії справ, підсудних Вищому адміністративному суду як суду першої інстанції.

Підсудність кількох пов'язаних між собою вимог. Умови та порядок розгляду в порядку адміністративного судочинства вимог про відшкодування шкоди, заподіяної протиправним рішенням, діями чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень.

Проблеми розмежування підсудності та шляхи їх вирішення.

6. Процесуальні строки та судові витрати в адміністративному процесі. Поняття процесуальних строків та їх види. Встановлення та обчислення строків.

Строки звернення до адміністративного суду. Загальні і спеціальні строки. Наслідки пропущення строків звернення до адміністративного суду.

Початок перебігу і закінчення строку. Порядок обчислення процесуальних строків. Зупинення процесуальних строків. Поновлення і продовження процесуальних строків. Поняття та види судових витрат в адміністративному процесі.

7. Докази в судовому адміністративному процесі. Поняття доказів і доказування в судовому адміністративному процесі. Характерні види доказів. Завдання судового доказування. Способи збирання доказів і їх процесуальні джерела. Належність доказів і допустимість засобів доказування.

Предмет, межі і суб'єкти доказування в адміністративно-судовому процесі. Допит свідка за місцем або у місті його проживання (перебування доказування в адміністративному процесі. Забезпечення доказів та види способів забезпечення.

Особливості процесу доказування в окремих стадіях адміністративно-судового процесу. Оцінка судових доказів.

8. Учасники судового адміністративного процесу. Поняття "суб'єкта судового адміністративного процесу", їх види. Склад суду при здійсненні адміністративного судочинства. Відводи судді.

Види учасників судового адміністративного процесу. Учасники судового адміністративного процесу, які захищають свої суб'єктивні права та законні інтереси: сторони, треті особи, представники сторін та третіх осіб. Учасники судового адміністративного процесу, які сприяють вирішенню адміністративної справи в суді: секретар судового засідання, судовий розпорядник, свідок, експерт, спеціаліст, перекладач. Права і обов'язки. Обмеження допиту особи як свідка у справі. Органи та особи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб. Види таких осіб.

9. Сторони в судовому адміністративному процесі. Поняття сторін в судовому адміністративному процесі. Позивач і відповідач. Поняття і ознаки

“суб’єкта владних повноважень”. Заміна неналежної сторони в адміністративному судочинстві.

Процесуальна співучасть. Адміністративно-процесуальна правосуб’єктність позивача і відповідача. Адміністративні процесуальні права і обов’язки.

Судові витрати сторін. Розподіл судових витрат. Представництво сторін в адміністративному суді, його види. Повноваження представника в адміністративному суді. Процесуальне правонаступництво в адміністративному судочинстві.

10. Органи та особи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб. Особливості участі у справі органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.

Статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в адміністративно-судовому процесі.

Процесуально-правові наслідки відмови органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб, від адміністративного позову або зміна позовних вимог.

Участь прокурора в судовому адміністративному процесі. Підстави участі прокурора в судовому адміністративному процесі.

11. Відкриття провадження в адміністративній справі. Право на звернення до адміністративного суду. Форма і зміст до адміністративного позову. Вимоги до позову.

Умови та порядок відкриття провадження в адміністративній справі. Вирішення питань про відкриття провадження в адміністративній справі. Ухвала про відкриття провадження в адміністративній справі.

Залишення позовної заяви без руху. Підстави повернення позовної заяви позивачеві.

Відмова у відкритті провадження в адміністративній справі. Правове оформлення відмови.

12. Підготовче провадження. Підготовка справи до розгляду. Значення підготовки справи до розгляду. Заходи суду по підготовці справи до розгляду. Судові виклики і повідомлення. Вручення повістки про виклик до суду.

Попереднє судове засідання. Судові доручення на проведення процесуальних дій.

Примирення сторін під час підготовчого провадження.

Забезпечення адміністративного позову.

Ознайомлення із справою. Обов’язковість особистої участі сторін чи третіх осіб у судовому засіданні.

Судові рішення за наслідками підготовчого провадження

13. Судовий розгляд справи. Поняття і значення стадії судового розгляду. Порядок судового розгляду. Початок судового розгляду адміністративної справи. Процесуальні заходи забезпечення розгляду адміністративної справи.

Незмінність складу суду і безперервність судового розгляду. Наслідки

неявки до суду учасників судового розгляду.

Порядок розгляду справи по суті. Межі судового розгляду.

Порядок допиту свідків. Особливості порядку допиту малолітніх і неповнолітніх свідків. Дослідження і оцінка судових доказів.

Судові дебати. Відкладення розгляду справи. Зупинення провадження по справі. Закриття провадження в адміністративній справі.

14. Судові рішення суду першої інстанції. Поняття і види судових рішень. Постанови і ухвали суду першої інстанції. Окремі ухвали суду. Додаткове судове рішення. Законність і обґрунтованість судових рішень.

Порядок ухвалення судових рішень. Вимоги до судових рішень. Зміст постанови і зміст ухвали. Проголошення судового рішення.

Набрання законної сила судовим рішенням. Роз'яснення судового рішення. Усунення недоліків рішення судом, який його постановив.

15. Особливості провадження в адміністративних справах, що виникають у виборчому процесі та в процесі референдумів. Види публічно-правових спорів, що виникають у виборчому процесі чи в процесі референдумів.

Суб'єкти виборчого процесу як сторони в адміністративному процесі. Особливості сторін. Представництво у справах, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму.

Право оскарження у виборчому процесі чи процесі референдумів. Підстави оскарження.

Строки звернення до адміністративного суду. Особливості провадження в адміністративних справах, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдумів. Порядок визначення інстанційності розгляду справ.

Строки розгляду справ. Особливості і процедура розгляду справ, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдумів.

Судові рішення у справах, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдумів.

16. Особливості провадження у справах про обмеження усунення обмежень щодо реалізації права на мирні зібрання. Особливості сторін провадження. Органи виконавчої влади і місцевого самоврядування як позивачі у справах про обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання. Позивачі у справах про усунення обмежень у реалізації права на мирні зібрання.

Підстави і порядок відкриття провадження. Розгляд справи. Спеціальні строки розгляду. Докази у справах про обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання та про усунення обмежень щодо реалізації права на мирні зібрання. Судові рішення. Порядок виконання судових рішень.

17. Апеляційне провадження в адміністративних справах. Касаційний перегляд судових рішень. Провадження за винятковими обставинами. Провадження за нововиявленими обставинами. Загальна характеристика оскарження та перевірки судових рішень, що не набрали законної сили. Право на апеляційне оскарження. Порядок апеляційного оскарження. Заява про апеляційне оскарження. Апеляційна скарга. Вимоги до

заяви про апеляційне оскарження. Строки апеляційного оскарження.

Підготовка і апеляційний розгляд справи у судовому засіданні. Межі перегляду судом апеляційної інстанції. Заперечення на апеляційну скаргу.

Повноваження суду апеляційної інстанції. Судові рішення суду апеляційної інстанції. Підстави для зміни чи скасування судового рішення. Підстави для закриття справи. Підстави для направлення справи на новий розгляд.

Право касаційного оскарження та порядок його здійснення. Підстави для касаційного оскарження. Вимоги до касаційної скарги. Строки касаційного оскарження.

Підготовка справи до розгляду. Заперечення на касаційну скаргу. Відмова від касаційної скарги. Розгляд справи. Межі перегляду судом касаційної інстанції. Попередній розгляд справи.

Повноваження суду касаційної інстанції. Підстави для зміни судових рішень апеляційної інстанції. Судові рішення суду касаційної інстанції. Зміст ухвали, постанови суду касаційної інстанції. Окрема ухвала суду.

Сутність перегляду судових рішень, ухвал і постанов у зв'язку з винятковими обставинами. Підстави для провадження за винятковими обставинами. Строки оскарження за винятковими обставинами.

Умови і процесуальний порядок провадження за винятковими обставинами. Повноваження Верховного Суду України у провадженні за винятковими обставинами. Постанова Верховного Суду України. Окрема думка судді Верховного Суду України.

Завдання перегляду судових рішень, ухвал і постанов суду, що набрали законної сили, у зв'язку з нововиявленими обставинами. Підстави перегляду перегляду судових рішень, ухвал і постанов суду у зв'язку з нововиявленими обставинами.

Право порушення перегляду справи за нововиявленими обставинами. Вимоги до заяви про перегляд судових рішень, ухвал і постанов у зв'язку з нововиявленими обставинами.

Строки звернення про перегляд судових рішень. Відкриття провадження за нововиявленими обставинами. Порядок здійснення перегляду судових рішень, ухвал і постанов суду у зв'язку з нововиявленими обставинами. Судові рішення за наслідками провадження за нововиявленими обставинами.

18. Виконання судових рішень в адміністративних справах. Набрання судовим рішенням законної сили. Наслідки набрання законної сили судовими рішеннями. Порядок виконання судових рішень в адміністративних справах. Учасники виконавчого провадження. Зміст виконавчого листа.

Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого листа до виконання. Примирення сторін у процесі виконання. Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах.

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

1. Фінансова діяльність держави. Фінансове право. Фінансова

діяльність держави. Державні фінанси. Централізовані і децентралізовані державні фінанси. Відмінність між державними та приватними фінансами. Суб'єкти фінансової діяльності. Принципи фінансової діяльності держави. Обов'язкові методи мобілізації. Добровільні методи мобілізації.

Методи розподілу фондів. Фінансово-правові акти. Форми фінансово-правових актів. Фінансові ресурси. Фінансова політика. Органи управління державними фінансами України. Система фінансових органів України. Фінансова система. Фінансовий механізм.

2. Предмет, метод і система фінансового права. Поняття, предмет та метод фінансового права. Місце фінансового права в системі права держави. Система та джерела фінансового права. Головний метод фінансово-правового регулювання, метод владних повноважень.

Поняття фінансово-правових норм, їх імперативний характер. Види фінансово-правових норм. Зобов'язуючі, забороняючі й уповноважуючі фінансово-правові норми.

Фінансово-правові відносини, як державновладні, майнові (грошові) відносини. Зміст і особливості фінансово-правових відносин. Суб'єкти фінансових правовідносин, порядок захисту прав і законних інтересів суб'єктів фінансових правовідносин.

3. Правові основи фінансового контролю. Поняття фінансового контролю. Фінансова дисципліна. Основні завдання фінансового контролю. Об'єкти фінансового контролю. Види і методи фінансового контролю.

Критерії фінансового контролю (за часом проведення, за суб'єктами фінансового контролю, за сферами діяльності, що підлягає фінансовому контролю, за формою проведення).

Попередній фінансовий контроль. Поточний фінансовий контроль. Наступний фінансовий контроль. Методи фінансового контролю (ревізія, перевірка, інспекція, обстеження, спостереження). Види ревізій.

Органи та організації фінансового контролю. Загальнодержавний фінансовий контроль. Відомчий фінансовий контроль. Аудит. Державна пробірна палата. Основні завдання відомчого контролю.

4. Бюджетне право та бюджетний процес. Бюджет як економічна категорія. Бюджет як правова категорія. Основні функції бюджету. Державний бюджет України. Бюджетне право України. Загальнодержавний (центральний) бюджет.

Бюджетно-правові норми. Бюджетно-правові відносини. Бюджетна система. Бюджетний устрій. Принципи бюджетного устрою.

Зведений (консолідований) бюджет України. Бюджетна класифікація. Бюджетна класифікація України. Склад доходів бюджетів України, (за соціально-економічними ознаками, за порядком та умовами зарахування доходів до бюджетів, за юридичними формами). Склад видатків бюджетів в Україні.

Бюджетне регулювання. Методи бюджетного регулювання. Бюджетний процес. Стадії бюджетного процесу. Схема формування та використання Державного бюджету України. Види цільових фондів. Головні завдання

бюджетної політики України. Бюджетна стратегія. Бюджетна тактика.

5. Правове регулювання державних доходів. Податкове право. Державні доходи. Система доходів державного бюджету. Групи доходів. Неподаткові доходи. Податки. Ознаки податків. Функції податків. Податкове право. Податкові правовідносини. Суб'єкт податку, об'єкт податку, податкова система.

Загальні принципи оподаткування. Податкова система України у перехідний період. Основні схеми оподаткування. Види податків, загальнодержавні податки. Системи оподаткування в Україні. Місцеві податки і збори. Ресурсні платежі.

Елементи податкового механізму Система податкових органів. Концепції взаємодії у податкових відносинах між державою та платниками податків. Податкове правопорушення.

6. Правове регулювання державного кредиту. Фінансові відносини у сфері державного кредиту. Державний кредит як економічна категорія. Державний кредит як фінансово-економічні відносини. Принципи державного кредиту. Відмінності між державним і банківським кредитом.

Державний внутрішній борг України. Обслуговування державного внутрішнього боргу. Методи управління державним боргом. Функції державного кредиту. Управління державним кредитом. Форми державного кредиту.

Класифікація джерел внутрішніх позик: ознаки, критерії, види, форми. Державна внутрішня позика. Міжнародний державний кредит. Цінні папери. Учасники ринку цінних паперів. Державне регулювання ринку цінних паперів.

7. Правові основи страхування. Поняття страхування, форми організації страхових фондів. Характерні ознаки страхування. Головні суб'єкти страхового ринку.

Функції страхування. Атрибути страхування. Галузі страхування. Види страхування. Методи здійснення страхування.

Види обов'язкового страхування. Види добровільного страхування. Функції комітету у справах нагляду за страховою діяльністю. Принципи діяльності страхових компаній. Головні методологічні та організаційні проблеми формування резервних фондів. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

8. Правове регулювання державних витратків. Поняття державних витрат. Принципи фінансування державних витратків. Суб'єкти фінансування. Форми проведення фінансування. Бюджетне фінансування.

Особливості принципів бюджетного фінансування. Кошторисно-бюджетне фінансування. Кошторис. Види кошторисів витрат. Економічна структура витратків бюджету.

Класифікація норм витрат: за юридичними властивостями, за змістом, за методами створення грошових норм. Позабюджетні кошти. Фінансові ресурси підприємств. Фінансовий аналіз підприємства.

9. Правове регулювання банківської діяльності, грошового обігу і

валютних операцій. Грошова система держави. Елементи грошової системи. Основні умови грошового обігу держави. Функції Національного банку України для забезпечення організації грошового обігу.

Рахунки: в національній валюті, в іноземній валюті. Порядок відкриття рахунків і українських та іноземних банках. Закриття рахунку в банку.

Правові форми розрахунків. Види акредитивів. Банківська платіжна картка. Порядок ведення касових операцій у національній валюті в Україні.

Основні елементи валютного регулювання. Валютні відносини. Структура валютних фондів. Міжнародні валютні відносини. Внутрішньодержавні валютні відносини.

Особливості валютних відносин. Правовий режим валютних відносин. Валютні цінності. Валютні операції. Функції валютного контролю.

Фінансові правопорушення. Санкції за фінансові правопорушення. Види фінансових правопорушень. Відповідальність за фінансові правопорушення.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

1. Інформаційне суспільство і право. Роль інформації в житті особистості, суспільства, держави. Інформаційні “революції” як визначальні передумови розвитку людства. Інформаційне суспільство, його поняття та сутність. Стадії становлення інформаційного суспільства. Міжнародно-правові основи формування інформаційного суспільства. Хартія Глобального інформаційного суспільства (Окінава). Декларація принципів та Порядок денний. Державна політика у галузі формування інформаційного суспільства. Інформаційна функція держави. Проблеми правового регулювання відносин в умовах інформаційного суспільства.

2. Інформація як об’єкт правовідносин. Визначення поняття “інформація”. Інформація як основний об’єкт інформаційної сфери та правової системи. Інформація в актах законодавства України. Юридичні особливості та властивості інформації. Класифікація інформації за роллю, в якій вона виступає в правовій системі. Класифікація інформації за доступом до неї. Структура інформаційної сфери. Основні та забезпечувальні галузі інформаційної сфери.

3. Поняття та система інформаційного права. Поняття інформаційного права. Історія та етапи становлення і розвитку інформаційного права. Інформаційно-правові норми. Загальна характеристика, структура, зміст, склад. Специфіка інформаційно-правових норм. Основні суб’єкти інформаційного права – виробники інформації, володільці інформації, споживачі інформації, власники інформаційних об’єктів.

Предмет правового регулювання інформаційного права – інформаційні відносини. Інформаційні правовідносини. Поняття, зміст, структура. Класифікація інформаційних правовідносин. Методи інформаційного права. Особливості застосування методів правової інформатики та правової

кібернетики.

Принципи інформаційного права. Інформаційне право в системі права. Зв'язок інформаційного права з іншими галузями права. Інформаційне право як наука, як навчальна дисципліна, як система правового регулювання суспільних відносин в інформаційній сфері.

4. Інформаційно-правові норми та інформаційні правовідносини. Інформаційно-правові норми міжнародно-правових актів. Інформаційно-правові норми Конституції України. Нормативно-правові акти галузі інформаційного законодавства. Інформаційно-правові норми у складі актів інших галузей права. Норми про відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері.

5. Джерела інформаційного права. Інформаційне законодавство – основне джерело інформаційного права. Структура та склад інформаційного законодавства.

6. Інформаційні права особи. Конституційні основи здійснення права на пошук, отримання та передачу інформації. Суб'єктивні інформаційні права особи та їх законодавче закріплення. Правовідносини, що виникають між споживачами інформації, з одного боку, та виробниками, володільцями інформації – з іншого.

Правові гарантії пошуку та отримання інформації. Свобода доступу до інформації. Правовий режим доступу до відкритої інформації. Обмеження доступу до інформації на основі закону. Обмеження поширення інформації, що становить загрозу інтересам особистості, суспільства, держави. Баланс інтересів особи, суспільства, держави при здійсненні права на доступ до інформації.

Право на пошук та отримання документованої інформації із державних інформаційних ресурсів. Правове регулювання доступу до інформації, що є власністю держави.

7. Документована інформація як об'єкт інформаційних правовідносин. Форми правового регулювання відносин у галузі виробництва документованої інформації, формування та використання інформаційних ресурсів. Поняття документу та їх види. Обов'язковий екземпляр документа як різновид документованої інформації.

Юридична модель самостійного обігу інформації. Громадський та публічний обіг інформації. Правовий режим документованої інформації.

Електронний документ, електронний документообіг, електронний цифровий підпис в громадському та публічному обігу інформації.

Правовий статус виробника, володільця та споживача інформації, виробника інформаційних послуг. Правовий статус власника та володільця інформаційних об'єктів.

8. Інформаційні та комунікаційні технології та засоби їх забезпечення як об'єкти інформаційних правовідносин. Форми правового регулювання відносин в галузі створення та використання інформаційних

систем, інформаційних технологій та засобів їх забезпечення.

Правовий режим інформаційних систем, інформаційних технологій та засобів їх забезпечення. Замовники, розробники та експлуатаційники.

Правове регулювання відносин в галузі розробки та використання засобів зв'язку та телекомунікацій. Правове регулювання відносин, що виникають при використанні інформаційних технологій в процесах підготовки та проведення виборів та референдумів.

Державна політика в галузі створення та використання інформаційних систем, інформаційних технологій та засобів їх забезпечення.

9. Правові проблеми інформаційної безпеки. Форми правового регулювання відносин у галузі інформаційної безпеки. Загрози безпеці в інформаційній сфері. Структура системи правового забезпечення інформаційної безпеки. Правовий захист від загроз впливу інформації на особу, суспільство, державу.

Правовий захист інформації, інформаційних ресурсів та інформаційних систем від загроз несанкціонованого та неправомірного впливу сторонніх осіб. Захист прав та свобод людини та громадянина в інформаційній сфері в умовах інформатизації. Державна політика в галузі інформаційної безпеки. Доктрина інформаційної безпеки.

10. Правове регулювання обігу інформації в Інтернет-мережі. Інтернет та право. Віртуальне середовища обігу інформації та інформаційних правовідносин. Особливості реалізації інформаційних правовідносин в Інтернеті. Правове регулювання відносин при реалізації права на пошук, отримання та використання інформації в Інтернеті.

Особливості правового регулювання відносин при створенні та поширенні вихідних документів, формування інформаційних ресурсів та надання інформаційних послуг в Інтернеті. Особливості правового регулювання відносин в галузі створення та застосування інформаційних технологій та засобів їх забезпечення у віртуальному середовищі Інтернет. Питання правового забезпечення інформаційної безпеки у середовищі Інтернет.

11. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері інтелектуальної власності. Специфіка правового інституту інтелектуальної власності у сфері регулювання інформаційних відносин та обігу інформації. Особливості регулювання інформаційних відносин інститутом авторського права при виробництві, передачі та поширенні інформації.

Особливості регулювання інформаційних відносин інститутом авторського права при виробництві, передачі та поширенні програм для ЕОМ, при створенні, експлуатації баз даних, в процесі пошуку та отримання інформації із баз даних. Особливості регулювання інформаційних відносин інститутом патентного права. Особливості регулювання інформаційних відносин інститутом ноу-хау.

12. Правове регулювання інформаційних відносин при створенні та поширенні масової інформації. Особливості інформаційних правовідносин, що виникають при виробництві, поширенні та споживанні масової

інформації. Правові гарантії свободи масової інформації. Неприпустимість зловживання свободою масової інформації.

Неприпустимість утиску свободи масової інформації. Правові форми організації діяльності засобу масової інформації. Засновники. Ліцензування діяльності ЗМІ. Роль держави в діяльності ЗМІ. Державна підтримка ЗМІ.

Правовий статус журналіста. Відносини ЗМІ з громадянами, організаціями, органами державної влади. Висвітлення діяльності органів державної влади ЗМІ. Опублікування в ЗМІ нормативно-правових актів. Правове регулювання відносин в галузі виробництва та поширення реклами як різновиду масової інформації.

Міждержавне співробітництво в галузі масової інформації. Відповідальність за правопорушення в галузі масової інформації. Досвід правового регулювання інформаційних відносин, що виникають при виробництві та поширенні масової інформації за кордоном.

13. Правове регулювання інформаційних відносин в галузі державної таємниці. Особливості інформаційних правовідносин, що виникають при виробництві, передачі та споживанні інформації, яка становить державну таємницю. Обмеження прав суб'єктів, пов'язаних із державною таємницею. Перелік відомостей, що становлять державну таємницю. Відомості, які не можуть відноситись до державної таємниці.

Процедура віднесення відомостей до державної таємниці та їх засекречування. Розсекречування відомостей та їх носіїв. Право розпорядження відомостями, які становлять державну таємницю. Проблеми власності щодо інформації, яка становить державну таємницю. Державно-правовий захист державної таємниці. Контроль та нагляд за забезпеченням державної таємниці.

14. Правове регулювання інформаційних відносин у галузі бібліотечної та архівної справи. Особливості інформаційних правовідносин, що виникають при виробництві, поширенні та споживанні бібліотечної та архівної інформації. Права та обов'язки суб'єктів відносин, що виникають у галузі бібліотечної справи. Правові умови збереження та використання культурного надбання України в галузі бібліотечної справи. Правове регулювання взаємодії бібліотек.

Електронні бібліотеки: практика створення та функціонування. Захист авторських прав при пошуку та отриманні бібліотечної інформації.

Правовий режим архівів. Державно-правове управління архівною справою в Україні. Комплектування, зберігання та облік архівних фондів. Правова регламентація порядку доступу до архівних фондів та використання архівних документів. Міжнародно-правове регулювання відносин в галузі архівної справи.

15. Правове регулювання інформаційних відносин в галузі персональних даних. Особливості інформаційних правовідносин, які виникають при виробництві, передачі та поширенні персональних даних.

Правові основи роботи з персональними даними. Права суб'єкта персональних даних. Права та обов'язки держателя (володільця) масивів персональних даних (баз персональних даних) по роботі з персональними даними. Державно-правове регулювання в галузі персональних даних.

**Перелік питань
до вступного іспиту зі спеціальності 081- Право
(12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право)**

Питання з курсу «Адміністративне право»

1. Предмет адміністративного права.
2. Метод адміністративного права.
3. Адміністративне право як галузь, наука та навчальна дисципліна.
4. Наука адміністративного права.
5. Зв'язок адміністративного права з «Державним управлінням».
6. Періоди розвитку адміністративного права України як галузі загального права.
7. Розвиток адміністративного права у період Київської Русі.
8. Польсько-Литовський період розвитку адміністративного права.
9. Адміністративне право періоду козацтва.
10. Адміністративне право України у складі Російської та Австрійської імперій.
11. Особливості розвитку адміністративного права України у ХХ ст.
12. Сучасне адміністративне право.
13. Концепція розвитку адміністративного права.
14. Система адміністративного права України.
15. Роль адміністративного права в правовій системі України.
16. Зв'язок адміністративного права України з іншими галузями права України.
17. Особлива частина адміністративного права.
18. Загальна частина адміністративного права.
19. Загальні та спеціальні принципи адміністративного права.
20. Принцип верховенства права
21. Принцип законності зв'язаності публічної адміністрації законом і підконтрольності їх суду.
22. Принцип гласності.
23. Принцип відповідальності.
24. Принцип самостійності.
25. Принципи, що притаманні певним сферам суспільних відносин.
26. Адміністративно-правова норма.
27. Класифікація адміністративно-правових норм.
28. Структура адміністративно-правових норм.
29. Гіпотеза, диспозиція, санкція у адміністративно-правових нормах та їх особливості.

30. Адміністративно-правові відносини у широкому розумінні.
31. Дефініції адміністративно-правових відносин.
32. Структура адміністративно-правових відносин.
33. Об'єкти адміністративно-правових відносин.
34. Суб'єкти адміністративно-правових відносин.
35. Зміст адміністративно-правових відносин.
36. Юридичні факти. Дії та події.
37. Джерело адміністративного права.
38. Нормативно-правовий акт.
39. Конституція України як першоджерело адміністративного права.
40. Основні джерела адміністративного права України.
41. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
42. Кодекс адміністративного судочинства України.
43. Джерела адміністративного права: історичний екскурс.
44. Адміністративно-процедурний кодекс України: нагальність та необхідність прийняття.
45. Джерела адміністративного права в Україні та Європейському Союзі.
46. Суб'єкти адміністративного права.
47. Адміністративна правоздатність. Адміністративна дієздатність.
48. Адміністративно-правовий статус особи. Потрійний адміністративно-правовий статус фізичної особи в адміністративному праві.
49. Права та свободи людини і громадянина в Україні в адміністративному аспекті.
50. Виконавча влада відповідно до теорії поділу влади. Орган виконавчої влади.
51. Виконавча діяльність. Розпорядча діяльність. Компетенція органу виконавчої влади.
52. Адміністративно-правовий статус органів виконавчої влади.
53. Адміністрація Президента України.
54. Рада національної безпеки і оборони України. Функції Ради національної безпеки і оборони України у галузі адміністративного права України.
55. Діяльність інших допоміжних органів і служб при Президенті України.
56. Подвійний характер адміністративно-правового статусу інституту Президента України.
57. Поняття державної служби.
58. Державний службовець. Принципи державної служби.
59. Класифікація державної служби в Україні. Групи посад державної служби залежно від характеру та обсягу посадових обов'язків. Підгрупи державної служби.
60. Адміністративно-правовий статус державного службовця. Право громадян на державну службу.
61. Конкурс зайняття вакантних посад державної служби. Присяга державного службовця.

62. Обов'язки і права державного службовця. Дисциплінарна відповідальність державних службовців.
63. Форми діяльності суб'єктів публічної адміністрації.
64. Видання адміністративних актів. Видання підзаконних нормативно-правових актів. Видання індивідуальних адміністративних актів.
65. Укладення адміністративних договорів. Вчинення інших юридично значущих адміністративних дій.
66. Здійснення матеріально-технічних операцій.
67. Дія адміністративно-правових актів у часі, просторі, за колом осіб і вимоги, які пред'являються до них.
68. Основні методи адміністративного права.
69. Заохочення та його особливості.
70. Переконавання та його визначальні риси.
71. Примус.
72. Адміністративно-запобіжні заходи.
73. Заходи адміністративного припинення. Адміністративні стягнення.
74. Адміністративна відповідальність. Поняття та види адміністративної відповідальності, склад правопорушення.
75. Об'єкт та об'єктивна сторона правопорушення. Суб'єкт і суб'єктивна сторона правопорушення.
76. Стадія порушення адміністративного провадження й адміністративного розслідування.
77. Адміністративно-правовий статус осіб, які беруть участь у провадженні у справах про адміністративні правопорушення.
78. Розгляд справи про адміністративне правопорушення та винесення за нею постанови. Перегляд справ про адміністративні правопорушення у зв'язку з оскарженням та опротестуванням.
79. Стадія виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.
80. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
81. Докази і доказування в процесі здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
82. Поняття та класифікація елементів адміністративно-правового регулювання.
83. Порівняльна характеристика понять: адміністративно-правова охорона, адміністративно-правове регулювання.
84. Адміністративно-правові режими.
85. Адміністративні процедури.
86. Адміністративні послуги.
87. Ефективність адміністративно-правового регулювання.
88. Адміністративно-правове регулювання в соціально-культурній сфері.
89. Адміністративно-правове регулювання у сфері інфраструктури.
90. Особливості адміністративно-правового регулювання в окремих галузях господарювання.

Питання з курсу «Адміністративний процес»

1. Поняття адміністративної юстиції. Основні моделі (типи) адміністративної юстиції в світі.
2. Поняття адміністративного процесу (судочинства).
3. Відмінність адміністративного процесу від конституційного, цивільного, господарського та кримінального процесу.
4. Завдання адміністративного процесу (судочинства).
5. Встановлення обґрунтованості, доцільності і безсторонності рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень.
6. Поняття та природа адміністративного процесу.
7. Зв'язок судового адміністративного процесу з адміністративним правом.
8. Адміністративний процес і адміністративна процедура: правова природа та особливості співвідношення.
9. Проведення та стадії адміністративного процесу.
10. Поняття справи адміністративної юрисдикції (адміністративної справи).
11. Поняття і предмет адміністративного спору. Співвідношення понять «адміністративно-правовий спір» і «публічно-правовий спір».
12. Підсудність справ адміністративним судам.
13. Особлива природа і винятковість справ за зверненнями суб'єктів владних повноважень.
14. Поняття та види принципів адміністративного процесу.
15. Принципи здійснення правосуддя в адміністративних судах.
16. Принципи стадій судового розгляду справи: усність судового розгляду, безпосередність судового розгляду (незмінність суддів), безперервність розгляду.
17. Компетенція адміністративних судів.
18. Поняття адміністративного суду та його склад.
19. Система адміністративних судів в Україні. Місцеві і окружні адміністративні суди. Вищий адміністративний суд України.
20. Роль Верховного Суду України у забезпеченні правосуддя в адміністративних справах.
21. Поняття і види підсудності адміністративних справ.
22. Предметна підсудність.
23. Територіальна підсудність.
24. Інстанційна підсудність.
25. Підсудність за зв'язком.
26. Підсудність за ухвалою суду.
27. Строки звернення до адміністративного суду. Загальні і спеціальні строки. Наслідки пропущення строків звернення до адміністративного суду.
28. Поняття адміністративного позову, його ознаки та елементи.
29. Види позовів в адміністративному процесі. Право на позов.
30. Сукупність та зміст доказування в адміністративному процесі. Предмет доказування.
31. Характеристика і види доказів в адміністративному процесі.
32. Способи забезпечення доказів.

33. Особливості процесу доказування в окремих стадіях адміністративно-судового процесу.
34. Оцінка судових доказів.
35. Суб'єкт адміністративного процесу, їх види.
36. Склад суду при здійсненні адміністративного судочинства. Відводи судді.
37. Поняття та ознаки сторін в адміністративному процесі. Сутність неналежної сторони та процедура її заміни.
38. Повноваження сторін в адміністративному процесі.
39. Учасники адміністративного процесу, які сприяють вирішенню адміністративної справи в суді: секретар судового засідання, судовий розпорядник, свідок, експерт, спеціаліст, перекладач.
40. Треті особи в адміністративному процесі: поняття, ознаки, види.
41. Поняття та ознаки "суб'єкта владних повноважень".
42. Процесуальна співучасть.
43. Адміністративно-процесуальна правосуб'єктність позивача і відповідача.
44. Поняття, ознаки та види адміністративного процесуального представництва.
45. Правонаступництво в адміністративному процесі.
46. Особливості адміністративної процесуальної правосуб'єктності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
47. Участь прокурора в адміністративному процесі.
48. Органи державної влади та місцевого самоврядування в адміністративному процесі.
49. Поняття та види судових витрати в адміністративному процесі.
50. Юридична природа та види процесуальних строків в адміністративному процесі.
51. Примирення сторін під час підготовчого провадження.
52. Забезпечення адміністративного позову.
53. Підготовче провадження: поняття та стадії.
54. Стадія судового розгляду справи: її особливості та етапи.
55. Поняття та види судових рішень в адміністративному процесі.
56. Вимоги, яким мають відповідати судові рішення адміністративних судів.
57. Процесуальний порядок ухвалення та зміст судових постанов.
58. Ухвали адміністративних судів: поняття, структура та особливості.
59. Апеляційне провадження.
60. Касаційне провадження.
61. Рішення касаційної інстанції.
62. Підстави та порядок перегляду судових рішень за винятковими обставинами.
63. Провадження за нововиявленими обставинами.
64. Виконання судових рішень в адміністративних справах.
65. Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів
66. Особливості провадження у справах, що виникають з виборчого процесу чи процесу референдуму.

67. Особливості провадження у справах про дострокове припинення повноважень народного депутата України. (в разі невиконання вимог щодо несумісності).

68. Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності державної виконавчої служби.

69. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами суб'єктів владних повноважень про обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання.

70. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами про усунення обмежень у реалізації права на мирні зібрання

Питання з курсу «Фінансове право»

1. Поняття, ознаки і функції фінансів, як економічних відносин по плановому створенню, розподілу і використанню грошових фондів держави та державних організацій.
2. Фінансова діяльність держави по управлінню процесом мобілізації розподілу і використанню грошових коштів.
3. Зміст, причини та методи фінансової діяльності держави.
4. Система і правовий статус державних органів, які здійснюють керівництво фінансовою діяльністю – повноваження Верховної Ради України і місцевих рад у галузі фінансів.
5. Спеціально створені органи, для яких фінансова діяльність є основним видом діяльності.
6. Поділ спеціально створених органів на фінансові й кредитні.
7. Правовий статус Міністерства Фінансів України, система кредитних органів – перший і другий рівні системи.
8. Правові форми фінансової діяльності держави.
9. Фінансово правові акти та їх різновиди.
10. Форми фінансової діяльності держави, що не мають юридичного значення.
11. Фінансова система України, як сукупність і взаємозв'язок різних ланок фінансів.
12. Державний і місцеві бюджети.
13. Фінанси галузей народного господарства, державний та банківський кредити, державне майнове й особисте страхування, соціальне страхування.
14. Фінансові системи індустріально розвинених країн.
15. Поняття, предмет та метод фінансового права.
16. Місце фінансового права в системі права держави.
17. Система та джерела фінансового права.
18. Головний метод фінансово-правового регулювання, метод вказних повноважень.
19. Поняття фінансово-правових норм, їх імперативний характер.
20. Види фінансово-правових норм. Зобов'язуючі, забороняючі й уповноважуючі фінансово-правові норми.

21. Фінансово-правові відносини, як державновладні, майнові (грошові) відносини. Зміст і особливості фінансово-правових відносин.
22. Суб'єкти фінансових правовідносин, порядок захисту прав і законних інтересів суб'єктів фінансових правовідносин.
23. Фінансовий контроль, як складова частина загальної системи державного контролю, що є важливою галуззю управління державним господарством.
24. Об'єкти фінансового контролю, його завдання.
25. Організація і види фінансового контролю: державний, внутрішньогосподарський і незалежний (аудиторський) контроль.
26. Поділ державного і фінансового контролю на загальнодержавний і відомчий.
27. Об'єкти внутрішньогосподарського фінансового контролю.
28. Закон України "Про аудиторську діяльність" від 22.05.93р., як правова база незалежного фінансового контролю.
29. Види фінансового контролю в залежності від часу проведення попередній, поточний і наступний.
30. Поняття особливості перевірки, обстеження, аналізу та ревізії.
31. Головні завдання державної контрольно-ревізійної служби України та її структурні підрозділи на місцях, фінансові санкції, які можуть бути застосовані до порушників фінансового законодавства.
32. Завдання державної податкової інспекції України, її функції.
33. Діяльність державних податкових інспекцій на районах, їх права та обов'язки.
34. Особливості аудиторської діяльності.
35. Внутрішньо та зовнішньо фірмовий аудит. Ст.10 закону України Про аудиторську діяльність від 22.05.1993р. Повноваження Аудиторської палати.
36. Поняття державного бюджету, як центральної ланки фінансової системи України. Державний бюджет в економічному й юридичному розумінню. Співвідношення Дохідної та витратної частин бюджету.
37. Поняття бюджетного періоду.
38. Принципи формування бюджету: повнота, єдність, реальність, збалансованість або бездефіцитність, гласність, публічність.
39. Бюджетна система України. Державні та місцеві бюджети.
40. Бюджетне право, види бюджетно-правових норм, суб'єкти бюджетних правовідносин і правові основи розмежування доходів та витрат між ланками бюджетної системи.
41. Поняття бюджетного регулювання. Затвердження вищою радою нормативних відрахувань у бюджет нижчої ради.
42. Методи дотацій, субвенцій і субсидій. Правові основи позабюджетних фондів місцевих рад. Цілі, завдання, структура і методи формування цих фондів.
43. Бюджетний процес. Стадії бюджетного процесу: складання проекту бюджету, розглядання, затвердження, виконання

44. Поняття фінансів підприємств, як системи грошових відносин, що виникають при утворенні розподілу й використанні підприємствами грошових фондів у зв'язку з виконанням виробничо-господарської діяльності.
45. Фінанси галузей народного господарства, їх особливості.
46. Правові основи діяльності підприємств і органів державного управління народного господарства, участь трудових колективів у вирішенні питань використання коштів для розвитку виробництва соціально-культурних заходів матеріального заохочення.
47. Фінансова служба підприємств і органів державного управління галузями народного господарства.
48. Фінансові плани підприємств і галузей народного господарства, порядок їх розробки.
49. Фонди економічного стимулювання в галузях народного господарства.
50. Поняття державних доходів, як частина фінансових відносин, яка пов'язана з формуванням фінансових ресурсів держави.
51. Поняття доходів державного бюджету України. Види доходів державного бюджету за джерелами утворення.
52. Неподаткові доходи, податки з юридичних осіб, податки з населення, місцеві податки, доходи по державному кредиту.
53. Податкове право і податкові правовідносини.
54. Елементи податкового закону. Система податків. Прямі і непрямі податки.
55. Правовий статус державних підприємств, як суб'єктів обов'язкових платежів, види обов'язкових платежів.
56. Система податків з колгоспів, кооперативних, громадських та інших організацій.
57. Податки з населення, система податків з населення, загальнодержавні податки з населення.
58. Поняття та загальна характеристика місцевих податків і зборів.
59. Державний кредит, як особлива форма фінансових відносин.
60. Відносини, які виникають між ощадбанком і громадянином.
61. Правове регулювання державних позик.
62. Суть і функції державного страхування, діяльність державних органів по утворенню грошового фонду від внесків організацій громадян.
63. Основні галузі та види державного страхування.
64. Організація державного страхування і відносини у цій галузі, що регулюються фінансовим правом.
65. Державні видатки на потреби виробництва, управління і соціально-культурні потреби суспільства.
66. Прямі і непрямі виплати держави.
67. Децентралізовані та централізовані видатки.
68. Принципи фінансування.
69. Суб'єкти видаткових правовідносин.

70. Державне управління в галузі видатків.
71. Органи, які керують видатковими правовідносинами.
72. Бюджетне фінансування, фінансування госпрозрахункових підприємств і кошторисно-бюджетний режим фінансування.
73. Принципи бюджетного фінансування. Види кошторисів.
74. Правове положення банків, принципи їх діяльності.
75. Види банківських операцій.
76. Ліквідність і платоспроможність банків.
77. Поняття та значення банківського кредиту.
78. Принципи кредитування. Види банківських кредитів.
79. Правовий статус і функції Національного банку України.
80. Порядок відкриття розрахункових (поточних) рахунків у кредитних установах. Правові форми безготівкових розрахунків.
81. Основні види розрахункових документів: платіжна вимога, платіжне доручення, розрахункові чеки та акредитиви.
82. Відповідальність банків та їх клієнтів за порушення розрахункової дисципліни.
83. Система грошового обігу в Україні.
84. Порядок ведення касових операцій.
85. Зовнішня і внутрішня валютна політика України.
86. Порядок проведення операцій з валютними цінностями.
87. Ліцензії на виконання валютних операцій.
88. Поняття обмінних валютних курсів.
89. Порядок проведення розрахунків в інвалюті.
90. Відповідальність за порушення валютного законодавства.

Питання з курсу «Інформаційне право»

1. Поняття інформації та юридично значущі ознаки інформації.
2. Класифікація інформації.
 1. Інформація як вид власності та підстави виникнення права власності на інформацію.
3. Поняття інформатизації.
4. Поняття інформаційного права.
5. Місце інформаційного права в системі права України.
6. Предмет та метод інформаційного права.
7. Система інформаційного права.
8. Джерела інформаційного права.
10. Інформаційно-правові норми, закріплені в Конституції України.
11. Міжнародно-правові джерела інформаційного права.
12. Інформаційні права і свободи.
13. Перспективи розвитку інформаційних правовідносин.
14. Погляди науковців на предмет інформаційного права України.
15. Суб'єкти інформаційних відносин приватноправового характеру.
16. Межі інформаційних прав людини в Україні.
17. Інформаційні права засобів масової інформації в Україні та за її

межами.

18. Суб'єкти інформаційних відносин публічно-правового характеру.
19. Інформаційний суверенітет держави.
20. Гарантії інформаційного суверенітету України.
21. Визначення інформаційної діяльності та її види.
22. Інформаційний ринок, інформаційний ресурс, інформаційна послуга, інформаційна продукція та інші правові поняття у сфері інформаційної діяльності.
23. Міжнародна інформаційна діяльність.
24. Поняття, сутність цілі та об'єкти державного управління у сфері інформаційної діяльності.
25. Повноваження органів державного управління у сфері інформаційної діяльності.
26. Загальні напрями державної інформаційної політики України.
27. Інформаційні служби органів державної влади та місцевого самоврядування.
28. Поняття та види інформації з обмеженим доступом.
29. Місце інформації з обмеженим доступом у діяльності органів державної влади України.
30. Система захисту інформації з обмеженим доступом: поняття та складові.
31. Правові засади захисту об'єктів інформаційних правовідносин від загроз в інформаційній сфері.
32. Інформаційна безпека людини й суспільства.
33. Правові засади охорони державної таємниці в Україні.
34. Забезпечення інформаційної безпеки в мережі Інтернет.
35. Поняття та напрями державної інформаційної безпеки.
36. Поняття державно-правового механізму інформаційної безпеки.
37. Правове регулювання інформаційних відносин при виробництві та поширенні надбань науки, літератури й мистецтва.
38. Правове регулювання інформаційних відносин при виробництві й поширенні програм для ЕОМ і баз даних.
39. Особливості регулювання інформаційних відносин інститутом патентного права.
40. Особливості регулювання інформаційних відносин інститутом ноу-хау.
41. Особливості регулювання інформаційних відносин, що виникають при виробництві, поширенні й споживанні масової інформації в Україні.
42. Відповідальність за порушення законодавства про засоби масової інформації.
43. Правове регулювання реклами в Україні.
44. Права й обов'язки засобів масової інформації з позицій державної безпеки.
45. Питання державного контролю й ліцензування засобів масової інформації.
46. Питання власності у зв'язку з інформацією, що становить державну

таємницю.

47. Зарахування відомостей до державної таємниці та їх засекречення.
48. Захист державної таємниці. Контроль і нагляд за забезпеченням захисту державної таємниці.
49. Особливості інформаційних правовідносин у сфері обігу інформації, що становить комерційну таємницю.
50. Правовий режим комерційної таємниці.
51. Захист прав на комерційну таємницю.
52. Особливості інформаційних правовідносин, що виникають у сфері обігу персональних даних.
53. Правові засади роботи з персональними даними.
54. Державне регулювання роботи з персональними даними.
55. Правове регулювання захисту права на приватність та транскордонні потоки персональних даних.
56. Поняття, ознаки та види екологічної інформації.
57. Джерела правового регулювання обігу екологічної інформації.
58. Гарантії права на екологічну інформацію та їх складові.
59. Нормативно-правове забезпечення реалізації права громадян на екологічну інформацію.
60. Нормативно-правове забезпечення захисту права громадян на екологічну інформацію.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З КУРСУ «АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (Редакція станом на 15.05.2014) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х (Редакція станом на 05.03.2016) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
3. Закон України «Про Кабінет Міністрів» від 27.02.2014 № 794-VII (Редакція станом на 06.03.2016) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
4. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09.04.1999 № 586-XIV (Редакція станом на 21.02.2016) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
5. Закон України «Про державну службу» від 16.12.1993 № 3723-XII (Редакція станом на 01.03.2016) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3723-12>
6. Закон України «Про адміністративні послуги» від 06.09.2012 № 5203-VI (Редакція станом на 01.01.2016) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>
7. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22.09.2011 № 3773-VI (Редакція станом на

- 17.02.2016) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>
8. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 08.07.2011 № 3671-VI (Редакція станом на 03.03.2016). – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
 9. Закон України «Про громадські об'єднання» від 22.03.2012 № 4572-VI (Редакція станом на 01.01.2016) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>
 10. Закон України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 № 2365-III (Редакція станом на 01.01.2016) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>
 11. Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.1996 № 393/96-ВР (Редакція станом на 01.01.2016) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
 12. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР (Редакція станом на 01.03.2016) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
 13. Закон України «Про уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» від 23.12.1997 № 776/97-ВР (Редакція станом на 28.12.2015) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>
 14. Указ Президента України «Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні»: Указ, Концепція від 22.07.1998 № 810/98 (Редакція від 28.05.2006) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/810/98>
 15. Постанова Кабінету міністрів України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади»: Постанова, Схема від 10.09.2014 № 442 (Редакція станом на 01.03.2016). – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/442-2014>
 16. Адміністративна відповідальність: курс лекцій. за ред. О.В. Кузьменко. К.: Юрінком Інтер, 2016. 568 с.
 17. Адміністративна відповідальність: навчальний посібник. за заг. ред. Т.О. Коломоєць. Київ: Істина, 2011. 184 с.
 18. Адміністративна реформа. Історія, очікування та перспективи. упорядник В.П. Тимощук. К., 2012. 100 с.
 19. Адміністративне право України : підручник : у 2 т. Відкр. міжнар. ун-т розв. людини "Україна". Херсон: ХМД, 2013. Т.1: Загальне

- адміністративне право. Академічний курс. за ред. В.В. Галуцько та ін. 2013. 393 с.
20. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник у 2 -х т. гол. ред. кол. В.Б. Авер'янов. Київ: Юридична думка. 2007. 592 с.
 21. Адміністративне право. Загальна частина: (альбом схем) : навч. посіб. за заг. ред. Кузьменко О. В.; М-во внутр. справ України, Нац. акад. внутр. справ України. Київ: Центр учбової л-ри, 2015. 231 с.
 22. Адміністративно-правові відносини в діяльності органів прокуратури України : монографія. Д.: Ліра ЛТД, 2008. 224 с.
 23. Бурбело Б. Ю. Безпека дорожнього руху: механізм адміністративно-правового регулювання взаємодії суб'єктів забезпечення: Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2011. 272 с.
 24. Галуцько В. В. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку ХХІ століття): монографія. Херсон: Херсонська міська друкарня, 2010. 378 с.
 25. Галуцько В.В. Адміністративно-правове регулювання у сфері господарювання (адміністративно-господарське право): монографія. Херсон : ХМД, 2011. 186 с.
 26. Гончарук С.Т. Адміністративна відповідальність: навч. посіб. Київ: НАУ, 2015. 83 с.
 27. Гриценко І.С. та ін. Загальне адміністративне право : підруч. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 566 с.
 28. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади: Навчальний посібник. за заг. ред. Н.Р. Нижник, В.М. Олуйка. Львів, 2012. 352 с.
 29. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики. за заг. ред. В.Б. Авер'янова. К., 2013. 384 с.
 30. Ківалов С.В., Біла Л.Р. Адміністративне право України: навчально-методичний посібник. Одеса, 2011. 302 с.
 31. Ківалов С.В., Біла Л.Р. Організація державної служби в Україні: навчально - методичний посібник. Одеса, 2012. 328 с.
 32. Коломоєць Т. О. Перепідготовка, підвищення кваліфікації державних службовців за законодавством України: сучасний стан правового регулювання та пріоритети адаптації до законодавства ЄС: монографія Запоріжжя : ЗНУ, 2014. 195 с.
 33. Колпаков В.К., Кузьменко О.В. Адміністративне право України: Підручник. Київ, 2013. 544 с.
 34. Колпаков В.К. Адміністративно-деліктний правовий феномен. Київ, 2014. 528 с.
 35. Костюченко О. Є. Механізм адміністративно-правового регулювання фінансової безпеки в Україні: теоретико-інструментальний аналіз: монографія Нац. банк України, Ун-т банк. справи. Київ : УБС НБУ, 2013. 371 с.
 36. Кузьменко О.В. Процесуальні категорії адміністративного права. – Львів, 2014. 232 с.

37. Литвин І.І. Адміністративно-правові відносини у сфері надання освітніх послуг. Панов А.М, 2016
38. Миколенко О. І. Адміністративна відповідальність посадових осіб за порушення виборчого законодавства: навч. посіб. Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова. Кіровоград : Полімед-Сервіс, 2014. 170 с.
39. Новак О. Д. Правові засади дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні : монографія. Харків : Право, 2015. 199 с.
40. Олійник В. І. Адміністративна відповідальність за правопорушення в галузі рослинного світу України: монографія Харків : НікаНова, 2015. 221 с.
41. Остапенко О.І., Кісіль З.Р., Ковалів М.В. Кісіль М.В ; Адміністративне право: навч. посіб. Мво освіти і науки України, Львів. держ. ун-т внутр. справ. Київ: Правова єдність, 2008. 533 с.
42. Панейко Ю. Л. Наука адміністрації й адміністративного права. Загальна частина: авт. лекції, довідк. та інформац. матеріал Київ : Дакор, 2016. 463 с.
43. Панталієнко Я.П. Адміністративно-правові відносини у інформаційній сфері: проблеми теорії та практики : монографія. Херсон: Грінь Д. С., 2013. - 289 с.
44. Петков С.В. Теорія адміністративного права: навч. посіб. Київ: КНТ, 2014. 302 с.
45. Харитонова О. І. Адміністративно-правові відносини (проблеми теорії). Одеська національна юридична академія. Одеса: Юридична література, 2004. 328 с.
46. Шмідт Ассман Ебергард. Загальне адміністративне право як ідея врегулювання : основні засади та завдання систематики адм. Права. Вид. 2ге, переробл. та доповн. К. : К.І.С., 2009. 523 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З КУРСУ «АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС»

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
4. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 07.07.2010 № 2453-VI. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2453-17>

5. Закон України «Про судовий збір» від 08.07.2011 № 3674-VI. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>
6. Закон України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду» від 01.12.1994 № 266/94-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80>
7. Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07.04.2011 № 3206-VI. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3206-17>
8. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2014 № 1698-VII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>
9. Закон «Про національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
10. Закон України «Про нотаріат» від 02.09.1993 № 3425-XII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>
11. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 № 5076-VI. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
12. Закон України «Про громадські об'єднання» від 22.03.2012 № 4572-VI. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>
13. Закон України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 № 2365-III. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>
14. Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.1996 № 393/96-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
15. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
16. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22.09.2011 № 3773-VI. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>
17. Закон України «Про уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» від 23.12.1997 № 776/97-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>
18. Указ Президента України «Про Апеляційний суд України, Касаційний суд України та Вищий адміністративний суд України» від 01.10.2002

- № 889/2002. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/889/2002>
19. Указ Президента України «Про утворення місцевих та апеляційних адміністративних судів, затвердження їх мережі» від 16.11.2004 № 1417/2004. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1417/2004>
20. Авер'янов В.Б., Александрова Н.В., Банчук О.А., Коліушко І.Б. та ін. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права: навч. посіб. Київ: Старий світ, 2006. 576 с.
21. Бандурка О.М. Адміністративний процес: підручник для ВНЗ. Київ: Літера ЛТД, 2012. 286 с.
22. Бевзенко В.М. Адміністративні суди України: навч. посіб. Київ: Алерта; КНТ, 2006. 271 с.
23. Голосніченко І.П. Адміністративний процес: навч. посіб. Київ: ГАН, 2013. 256 с.
24. Гончарук С. Т. Адміністративний процес: навч. посібник. Київ: НАУ, 2012. 186 с.
25. Гусарєв С.Д. Юридична діяльність: методологічні та теоретичні аспекта. Київ: Знання, 2015. 375 с.
26. Демський Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 496 с.
27. Коломоець Т.О., Гулевська Г.Ю., Сінельнік Р.В., Сквірський І.О.. Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: навч. посіб. Київ: Істина, 2007. 152 с.
28. Коломоець Т.О., Лютіков П.С., Віхляєв М.Ю. Адміністративне судочинство: Підручник. Київ: Істина, 2011. 304 с.
29. Колпаков В. К., Гордєєв В. В. Адміністративно-деліктний процес: навч. посіб. Харків: Харків юридичний, 2012. 227 с.
30. Комзюк А. Т., Бевзенко В.М., Мельник Р.С. Адміністративний процес України : навч. посіб. Київ: Прецедент, 2007. 531 с.
31. Кузьменко О. В., Гуржій Т.В. Адміністративно-процесуальне право України : підручник. Київ: Атіка, 2007. 416 с.
32. Кузьменко О. В. Курс адміністративного процесу : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2012. 207 с.
33. Манн Т., Мельник Р., Бевзенко В., Комзюк А. Адміністративний процес: загальна час-тина (ФРН, Україна): наук. – практ. посіб. Київ: Алерта, 2013. 308 с.
34. Миколенко О.І. Адміністративний процес та адміністративна відповідальність в Україні: навч. посіб. Харків: Одиссей, 2010. 368 с.
35. Перепелюк В.Г. Адміністративний процес. Загальна частина : навч. посіб. Чернівці: Рута, 2013. 367 с.

**РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
З КУРСУ «ФІНАНСОВЕ ПРАВО»**

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. База даних

- Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254>
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
 3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
 4. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
 5. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
 6. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993 № 3125-XII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>
 7. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 26.01.1993 № 2939-XII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
 8. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів» від 30.10.1996 № 448/96-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/448/96>
 9. Закон України «Про цінні папери і фондовий ринок» від 23.02.2006 № 3480-IV. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
 10. Закон України «Про економічну самостійність Української РСР» від 03.08.1990 № 142-XII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/142-12>
 11. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 № 93/96-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/93/96>
 12. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 № 85/96-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/85/96>
 13. Закон України «Про індексацію грошових доходів населення» від 03.07.1991 № 1282-XII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1282-12>
 14. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
 15. Постанова Правління НБУ «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 15.12.2004 № 637. База даних Законодавство України / ВР України. URL:

- <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0040-05>
16. Постанова НБУ «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>
 17. Постанова Правління НБУ «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 № 492. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>
 18. Воронова Л.К., Химичева Н.И. Очерки финансово-правовой науки современности: моногр. Харьков: Право, 2011. 592 с.
 19. Гетманцев Д.О. Фінансово-правове зобов'язання як окрема категорія фінансового права: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 368 с.
 20. Дмитренко Е. Юридична відповідальність суб'єктів фінансового права у механізмі правового забезпечення фінансової безпеки України: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 592 с.
 21. Дмитрик О.О. Джерела фінансового права: проблеми та перспективи розвитку: Монографія. Харків: Апостроф, 2010. 328 с.
 22. Жорнокуй Ю.М., Кашкарьова О.В., Колесник Т.В. та інші. Фінансове право: підручник. Харків: Екограф, 2015. 500 с.
 23. Касьяненко Л.М. Фінансово-правовий процес: монографія. Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2010. 505 с.
 24. Ковальчук А.Т. Фінансове право: проблеми розвитку та застосування: монографія. Київ: Парламентське видавництво, 2010. 480 с.
 25. Криницький І.Є. Теоретичні проблеми податкового процесу: монографія. Харків: Право, 2009. 320 с.
 26. Кучерявенко М.П., Дмитрик О.О., Лукашев О.А. та ін. Фінансове право: підручник. Харків: Право, 2016. 440 с.
 27. Музика-Стефанчук О.А. Органи публічної влади як суб'єкти бюджетних правовідносин: Монографія. Хмельницький: Хмельницький університет управління і права, 2011. 384 с.
 28. Савченко Л.А. Правові основи фінансового контролю: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 504 с.
 29. Семчик О.О. Держава і фінанси: правовий зв'язок: Монографія. Київ: Юридична думка, 2010. 204 с.
 30. Орлюк О.П. Фінансове право: Підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2010. 808 с.
 31. Пришва Н.Ю. Податкове право: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2010. 368 с.
 32. Черномаз, О. Б. Податкове право України: навч. посіб. Львів: ЛДУВС, 2016. 700 с.

**РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
З КУРСУ «ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО»**

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. База даних

- Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
 3. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
 4. Кримінальний Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
 5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
 6. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-XII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
 7. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» від 16.11.1992 № 2782-XII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>
 8. Закон України «Про телебачення і радіомовлення» від 21.12.1993 № 3759-XII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>
 9. Закон України «Про поштовий зв'язок» від 04.10.2001 № 2759-III. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2759-14>
 10. Закон України «Про державну таємницю» від 21.01.1994 № 3855-XII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
 11. Закон України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 № 964-IV. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>
 12. Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.1996 № 393/96-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/393/96>
 13. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 № 2939-VI. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
 14. Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
 15. Закон України «Про науково-технічну інформацію» від 25.06.1993 № 3322-XII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/annot/3322-12>

16. Закон України «Про державну статистику» від 17.09.1992 № 2614-XII
База даних Законодавство України / ВР України. URL:
<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>
17. Закон України «Про рекламу» від 03.07.1996 № 270/96-ВР. База даних
Законодавство України / ВР України. URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/270/96>
18. Закон України «Про захист інформації в інформаційно-
телекомунікаційних системах» від 05.07.1994 № 80/94-ВР. База даних
Законодавство України / ВР України. URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80/94>
19. Закон України «Про інформаційні агентства» від 28.02.1995 № 74/95-
ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL:
<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/74/95>
20. Закон України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України»
від 17.04.2014 № 1227-VII. База даних Законодавство України / ВР
України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1227-18>
21. Закон України «Про Національну програму інформатизації» від
04.02.1998 № 74/98-ВР. База даних Законодавство України / ВР
України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/74/98>
22. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного
суспільства в Україні на 2007-2015 роки» від 09.01.2007 № 537-V. База
даних Законодавство України / ВР України. URL:
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/537-16>
23. Закон України «Про Національну раду України з питань телебачення і
радіомовлення» від 23.09.1997 № 538/97-ВР. База даних Законодавство
України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/538/97>
24. Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» від 27.01.1995
№ 32/95-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/32/95>
25. Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи»
від 24.12.1993 № 3814-XII. База даних Законодавство України / ВР
України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3814-12>
26. Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної
влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової
інформації» від 23.09.1997 № 539/97-ВР. База даних Законодавство
України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/539/97>
27. Закон України «Про державну підтримку засобів масової інформації та
соціальний захист журналістів» від 23.09.1997 № 540/97-ВР. База
даних Законодавство України / ВР України. URL:
<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/540/97>
28. Закон України «Про телекомунікації» від 18.11.2003 № 1280-IV. База
даних Законодавство України / ВР України. URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1280-15>

29. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
30. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 № 1264-XII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
31. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 № 851-IV. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
32. Закон України «Про радіочастотний ресурс» від 01.06.2000 № 1770-III. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1770-14>
33. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Інструкції про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять службову інформацію» від 27.11.1998 № 1893. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1893-98>
34. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок розпорядження геологічною інформацією» від 13.06.1995 № 423. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/423-95>
35. Постанова Кабінету Міністрів України «Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці» від 09.08.1993 № 611. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/611-93>
36. Арістова І. В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти : монографія. Харків : Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. 368 с.
37. Баранов О. А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи. Київ: Софт-Прес, 2005. 316 с.
38. Богданович В.Ю. Інформаційна безпека України та шляхи її забезпечення: навч. посіб. Київ: НАДУ, 2005. Ч. 1 Основні засади забезпечення інформаційної безпеки України. 2005. 100 с.
39. Гонцяж Я., Гнидюк Н. Свобода інформації та виконавча гілка влади. Київ: Міленіум, 2002. 240 с.
40. Довгий С.О., Банкет В.Л., Клікич А.В. та ін. Міжнародне співробітництво України у сфері інформатизації і телекомунікацій Київ: Укртелеком, 2011. 448 с.
41. Інформаційне законодавство: Збірник законодавчих актів: у 6 т. за заг. ред. Ю.С. Шемшученка, І.С. Чижа. Т. 4. Інформаційне законодавство країн Європи і Азії. Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2005. 384 с.
42. Інформаційне законодавство: Збірник законодавчих актів: у 6 т. за заг. ред. Ю.С. Шемшученка, І.С. Чижа. Т. 6. Міжнародні угоди України в інформаційній сфері. Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2005. 160 с.

43. Карпенко В.О. Інформаційна політика та безпека: підруч. Київ: Нора-Друк, 2006. 319 с.
44. Кормич Б.А. Інформаційна безпека. Організаційно-правові основи. Київ, 2011. 546 с.
45. Кормич Б.А. Інформаційне право: підручник. Харків: Бурун і К, 2011. 334 с.
46. Кормич Б.А. Організаційно-правові засади політики інформаційної безпеки України. Монографія. Одеса: Юридична література, 2003. 472 с.
47. Костецька Т.А. Інформаційне право України; навч. посіб. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 170 с.
48. Кулицький С.П. Основи організації інформаційної діяльності у сфері управління: Навч. посіб. Київ: МАУП, 2009. 224 с.
49. Макаренко Є.А. Європейська інформаційна політика: Моногр. Київ: Наша культура і наука, 2010. 368 с.
50. Марущак А. І. Інформаційне право України: підручник. Київ: Дакор, 2011. 456 с.
51. Савюк М.Ф., Галунько В.В., Фрицький Ю.О. Адміністративно-правові засади інформаційного суспільства: монографія. Херсон: Грінь Д.С., 2016. 176 с.
52. Цимбалюк В. С. Інформаційне право (основи теорії і практики): монографія. Київ: Освіта України, 2010. 388 с.